

Miljø- og Fødevareministeriet

EU og internationalt

Den 28. oktober 2015

MFVM 445

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015

1. Forenkling af den fælles landbrugspolitik
- *Orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 2

2. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet
- *Orientering fra Kommissionen*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 7

3. Markedssituationen for landbrugsvarer
- *Orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 13

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 16. november 2015

1. Forenkling af den fælles landbrugspolitik KOM-dokument foreligger ikke

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. april 2015.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Formandskabet har lagt op til en udveksling af synspunkter samt orientering fra Kommissionen om status på forenkling af den fælles landbrugspolitik på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015.

Baggrund

Kommissionen har forenkling af den fælles landbrugspolitik som prioritet i 2015 og forventes på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015 at orientere om status.

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015 med henblik på orientering og udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stil-
lingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Forenkling af den fælles landbrugspolitik er en del af Kommissionens arbejdsprogram for 2015. Derudover er forenkling af landbrugspolitikken en hovedprioritet i Kommissionsformandens første hyrdebrev til landbrugskommissæren, hvoraf fremgår, at der skal være særlig opmærksomhed på nærhedsprincippet, fleksibilitet og forenkling i forbindelse med gennemførelse af landbrugsreformen. Endvidere fremgår det, at landbrugskommissæren inden for de første 12 måneder skal genoverveje forenklingsmulighederne i forhold til direkte støtte, og her særligt grønning, landdistriktsudvikling, kvalitetspolitikken samt ordningen for frugt og grøntsager. Forenkling af landbrugspolitikken er også et element i Kommissionens arbejdsprogram for 2016.

Landbrugskommissæren inviterede i december 2014 medlemsstaterne til at komme med bidrag til forenkling. Samtidig bad man også Europa-Parlamentet samt interessenter om bidrag til konkrete forenklingsforslag. Dette resulterede i over 800 siders forenklingsforslag.

Kommissionen har formuleret tre principper for forenklingsøvelsen:

- Politiske beslutninger fra 2013-reformen ændres ikke. Forenklingsforslag skal fokusere på de elementer, som kan ændres inden for rammerne af den nuværende politiske ramme.
- Forenklingsforslag skal ikke føre til en svækkelse af forsvarlig økonomisk forvaltning eller til en stigning i fejl i udbetaling af landbrugsudgifter; og
- Der bør gives prioritet til de områder, hvor landmænd og andre tilskudsmodtagere er mest berørt, og hvor de fleste ville nyde godt af en reduktion af den administrative byrde.

Fokus for Kommissionen er i udgangspunktet forenkling for den enkelte landmand.

Kommissionen har igangsat en intern gennemgang af hele lovgivningen på landbrugsområdet med henblik på at identificere de områder, som kan forenkles og overlades til medlemsstaterne i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

I forhold til direkte støtte er der med landbrugsreformen indført en række nye elementer, som støttemodtagerne skal overholde og medlemsstaterne administrere. Især de grønne krav er administrativt en stor byrde for administrationen og landbrugssektoren. Kommissionen har fremsat enkelte forenklingsforslag i løbet af 2015. Disse har dog hovedsagligt haft karakter af tekniske småjusteringer samt lukning af huller i regelsættet, og har ikke omfattet ændringer i de grundlæggende basisforordninger, men alene i den afledte lovgivning og vejledningsdokumenter. Kommissionens intention er på basis af det første års gennemførelse af reformen at evaluere gennemførelsen af de grønne krav med fokus på kravet om, at landmanden skal udlægge 5 % af omdriftsarealet som miljøfokusområder. Landbrugskommissæren har tilkendegivet, at man forventer at fremlægge forenklingsforslag om de grønne krav og krydsoverensstemmelse i foråret 2016.

Kommissionen skal endvidere fremlægge en evalueringsrapport af miljøfokusområder i marts 2017 med henblik på at vurdere, om procentsatsen på 5 % skal øges og eventuelt stille forslag herom.

I relation til den fælles markedsordning er fokus på forenkling af det omfattende regelsæt på området i forbindelse med tilpasning til Lissabon-traktaten. Kommissionen forventes i løbet af de kommende måneder at gennemføre en række forenklingstiltag om offentlig intervention, privat oplagring, licenser, medlemsstaternes indberetninger til Kommissionen samt frugt og grønt. Det forventes, at der i 2016 vil komme forenklingstiltag vedrørende handelsnormer og toldkontingenter.

På landdistriktsområdet forventes fokus blandt andet at være på mere fleksible støttemuligheder, reglerne for kontrol og sanktioner i forbindelse med krydsoverensstemmelse, samt på mulighederne for anvendelsen af risikobaseret kontrol.

Rådet (landbrug og fiskeri) drøftede under det lettiske formandskab foråret 2015 forenkling på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015. Rådet vedtog på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11. maj 2015 rådskonklusioner om forenkling af landbrugspolitikken, hvor fokus var at få Kommissionen til at gennemføre de forenklingstiltag, som hastede mest, og som kan opnås via tilpasninger i vejledningsdokumenter og afledt lovgivning. Rådskonklusionerne indeholder en række anbefalinger til prioriteter til forenkling samt overordnede forenklingsprincipper. Kommissionen opfordres til at fremlægge forenklingsforslag i efteråret 2015, hvorefter Rådet på baggrund af en rapport fra Kommissionen i 2016 vil vurdere fremskridt inden for forenkling.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Europa-Parlamentet har generelt kun i mindre grad interesseret sig for forenklingsdagsordenen. Europa-Parlamentet har ikke officielt fremsendt bidrag til Kommissions forenklingsproces, men forskellige medlemmer af Europa-Parlamentet har sendt egne bidrag.

Konsekvenser

Sagen har i sig selv har ikke statsfinansielle, administrative, lovgivningsmæssige eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. En eventuel kommende forenkling af landbrugspolitikken vil kunne få positive statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer anfører, at Kommissionen i forbindelse med implementeringen af landbrugsreformen løbende kommer med svar på spørgsmål og afklaringer, som kan vende op og ned på den administration, som medlemsstaterne har planlagt. Det betyder, at der i sidste ende er en risiko for, at landmænd kan komme alvorligt i klemme, såfremt grundlaget for at søge støtte og leve op til de grønne krav justeres løbende.

Landbrug & Fødevarer mener, at dette er dybt problematisk og det er yderst kritisk for landmændenes retssikkerhed. Derfor vil Landbrug & Fødevarer opfordre til, at der arbejdes for, at Kommissionen indvilger i at se lempeligt på det første implementeringsår, og at de løbende afklaringer fra Kommissionen ikke længere kan få effekt fra indeværende år, men skal indarbejdes fra 2016.

Landbrug & Fødevarer mener, at der er et stort behov for at forenkle den fælles landbrugspolitik. Det er ifølge organisationen af meget stor vigtighed, at der skabes en reel forenkling for landmanden, og at der arbejdes på at få forenklingsforslag igennem, som kan have effekt allerede på kort sigt.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er af høj prioritet, at få forenklet reglerne omkring de nye grønne krav. De vigtigste forenklingsforslag er set med Landbrug & Fødevarers øjne følgende:

- *Efterafgrøder*: Her ønsker Landbrug & Fødevarer at hæve omregningsfaktoren fra 0,3 til 0,7 samt afskaffe kravet om at efterafgrøder, der anvendes til miljøfokusområder, skal etableres i blandinger.
- *Krav om etablering af flere afgrøder*: Landbrug & Fødevarer mener, at alle bedrifter, der er under gennemsnitsstørrelsen i det enkelte medlemsland skal undtages for kravet om etablering af flere afgrøder
- *Sanktionssystemet for grønne krav*: Her påpeger Landbrug & Fødevarer behovet for at skabe mere proportionalitet i sanktionssystemet. Det kan ifølge foreningen blandt andet ske ved at reducere omregningsfaktoren ved beregningen af reduktionen fra en faktor 10 til en faktor 4.

Landbrug og Fødevarer bemærker, at i tillæg til de tidligere fremsendte bemærkninger er Landbrug & Fødevarer bekymrede for fremdriften i forenklingsprocessen på EU-plan. De justeringer, der foreløbig er på vej vedrørende delegerede retsakter og implementerende retsakter vedrørende den direkte støtte og grønne krav har mest karakter af præciseringer og justeringer, der får en betydning af administrativ karakter.

For Landbrug & Fødevarer er det vigtigt, at der for alvor bliver sat gang i forenklingsprocessen. Der skal i den forbindelse især være fokus på reelle forenklinger, der vil få betydning for landmændene, samt at forenklingstiltagene får effekt allerede fra nu af.

Økologisk Landsforening ser et stort behov for at forenkle den fælles landbrugspolitik. I den nuværende implementering af den fælles landbrugspolitik er det blevet en ulempe for de økologiske landmænd, at de er "green by definition" bortset fra, at det er en officiel anerkendelse af det økologiske landbrug.

Modellen med at opstille grønningsskrav som forudsætning for at modtage fuld grundbetaling er unødigt kompliceret og fungerer ikke efter hensigten. Økologisk Landsforening mener, at der kunne tilvejebringes en betydelig forenkling for hele landbruget ved at flytte de 30 % af den direkte støtte, der er betinget af overholdelse af de grønne krav, over i landdistriktsøjlen. Det vil forenkle samspillet til de øvrige natur- og miljøordninger i landdistriktspolitikken samt relationen til økologi. Samtidig vil medlemsstaterne slippe for at forholde sig til dobbeltkompensation. Økologisk Landsforening anfører endvidere, at på den længere bane, så bør produktionsstøtte afløses af tiltag, der har karakter af offentlige goder.

Økologisk Landsforening pointerer, at det nuværende regelsæt er et incitament for at lægge marker sammen og sløjfe hegn og markskel samt dræne fugtige pletter væk, da det vil øge det støtteberettigede areal. På den måde lægger den nuværende grundbetaling ifølge Økologisk Landsforening meget stor pres på naturen i landbrugslandskabet. Presset kan efter Økologisk Landsforenings opfattelse afbødes ved at udbetale grundbetalingsbeløbet og det økologiske arealtilskud til det samlede matrikulerede areal tilknyttet den enkelte bedrift med undtagelse af bygninger, gårdspladser, private haver og tilsvarende. Et sådant system vil ifølge Økologisk Landsforening være lettere for landmændene at håndtere, og det vil reducere eller måske fjerne behovet for miljøfokusområder.

Økologisk Landsforening henviser til, at økologisk landbrug er udpeget som værende "green by definition". Økologisk Landsforening mener derfor, at forslaget om at udbetale grundbetaling og Økologisk Arealtilskud til det samlede matrikulerede areal men til en lavere sats som minimum bør kunne introduceres til økologiske landmænd. Når økologiske landmænd er "green by definition" antages det, at de i forvejen har mindst 5 % miljøfokusområder. Miljøfokusområder er støtteberettigede, Økologisk Landsforening mener derfor, det forekommer indlysende at lade dette komme det økologiske landbrug til gode i en forenklingssøvelse.

Økologisk Landsforening påpeger, at der kan opnås støtte til etablering af skovlandbrug også kaldet "agroforestry" igennem landdistriktsprogrammet. Økologisk Landsforening mener i stedet, at al skovlandbrug bør være berettiget til grundbetaling, da netop tabet af den direkte støtte gør det for dyrt at etablere skovlandbrug. Indtil skovlandbrug kan opnå grundbetaling og økologisk arealtilskud, så bør der være mulighed for, at give grundbetaling og økologisk arealtilskud til arealer med udegående dyr, hvor der er etableret lavskov med et reduceret trætal. Økologisk Landsforening påpeger endvidere, at det vil være en stor forenkling og en fordel for natur, biodiversitet, klima og dyrevelfærd, hvis det fremgår direkte, at græsarealer til landbrugsdyr må være beplantet med træer og buske uden begrænsningen på 100 træer pr. hektar og uden indvirkning på støtteprocenten. Der er ifølge Økologisk Landsforening oplagte fordele ved at have en beplantning med træer og buske på arealer med græssende husdyr. Det giver naturligt læ og skygge, det yder et væsentligt bidrag til opsamling af næringsstoffer,

det har en gunstig klimaeffekt, og det er ganske enkelt en naturlig del af et udeareal til dyr som grise og høns, der oprindeligt er skovdyr.

Økologisk Landsforening bemærker, at flerårige miljøordninger bør kunne forlænges med nye etårige aftaler. Det vil kunne fastholde flere arealer i miljøordninger, idet landmænd kan være tilbageholdende overfor at forlænge ordningerne, hvis det indebærer, at de er bundet i en ny femårig periode.

Økologisk Landsforening efterspørger mere fleksibilitet i forhold arealanvendelsen på arealer, der er omfattet af femårige tilsagn. Foreningen anfører, at eksempelvis periodevis over-
svømmelser, skovrejsning, etablering af søer, etc. afspejler den dynamik, der er på arealer, der indgår i et landbrug. Denne dynamik bør ifølge Økologisk Landsforening tillades under forudsætning af, at tilsagnshaver undlader at hjemtage støtte til det areal, der ikke aktuelt lever op til tilsagnsforpligtelsen.

Økologisk Landsforening påpeger det uhensigtsmæssige, i at økonomiske konsekvenser af overtrædelse af krydsoverensstemmelsesregler i husdyrproduktionen afhænger af støttearealets størrelse og ikke af husdyrproduktionens størrelse. Dette kan ifølge Økologisk Landsforening ændres ved at indbygge en korrelation mellem husdyrholdets størrelse og den økonomiske sanktion.

Økologisk Landsforening foreslår, at kravene til øremærker ændres, så dyr, der ikke malkes og dermed håndteres hver dag først skal have isat tabte øremærker i forbindelse med, at de skal håndteres. Dyr, der græsser naturarealer, har ifølge Økologisk Landsforening større risiko for at tabe deres øremærker, fordi de hænger fast i krat, og det kan være vanskeligt for landmanden at kontrollere.

DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation (DOSO) mener, at landbrugserhvervet har udviklet sig til at udgøre en betydelig etisk, klima- og miljømæssig og sundhedsmæssig samfundsbelastning. DOSO henstiller derfor, at hensynet til dyrs velfærd, klima, miljø og menneskers sundhed inddrages i principperne for forenklingsøvelsen. DOSO mener, at forenkling af den fælles landbrugspolitik skal tage udgangspunkt i forretningsmodeller, der støtter etisk, økonomisk, miljø- og klimamæssigt og folkesundhedsmæssigt bæredygtige landbrug.

DOSO mener, at det konventionelle landbrugs forretningsmodeller er uegnede som udgangspunkt for udvikling/forenkling af en fælles landbrugspolitik blandt andet fordi;

- Forretningsmodellerne fordrer store koncentrationer af dyr, som gøres syge i de produktions-systemer, der uløseligt hænger sammen med forretningsmodellerne.
- Koncentrationen og det store antal af dyr medfører betydelige dyrevelfærdsmæssige problemer, skader på klima, miljø og menneskers sundhed.
- Forretningsmodellerne fordrer anvendelse af skadelige mængder af miljø- og sundhedsskadelige stoffer inden for både husdyrproduktion og planteavl.
- Forretningsmodellerne hindrer udvikling af økonomisk bæredygtige landbrug.

Efter DOSO's opfattelse skal offentlig støtte gives til de dele af erhvervet, som aktivt og målrettet udvikler, lægger om til eller har lagt om til grønne og dyrevenlige produktionsformer.

DOSO mener, at forenklingsøvelsen skal resultere i, at al støtte til de dele af erhvervet, som fortsat anvender produktionsmetoder, der truer dyr, miljø, klima og menneskers sundhed, udfases hurtigt.

Ifølge DOSO skaber grønne politiske udmeldinger som efterfølges af støtte til skadelige produktionsmetoder usikkerhed om lovgivernes seriøsitet og reducerer landbrugets respekt for love og regler. DOSO mener, at politiske udmeldinger om grønt og dyrevenligt landbrug skal følges op af en målrettet fælles landbrugspolitik, der opfordrer til og støtter udvikling af bæredygtige europæiske landbrug.

Regeringens generelle holdning

Regeringen arbejder for reel forenkling for landbrugerne og administrationen igennem ændringer i såvel de grundlæggende basisforordninger som i den afledte lovgivning. Fra regeringens side er der fokus på proportionalitet mellem kontrolkravene og den reelle risiko for EU-budgettet. Regeringen arbejder særligt for at få indført mere enkle regler for gennemførelse og kontrol af de grønne krav til den direkte støtte.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er en positiv holdning til forenkling af den fælles landbrugspolitik fra alle medlemsstater, og der efterspørges især forenkling af reglerne for gennemførelse og kontrol af de grønne krav til den direkte støtte. Et flertal af medlemsstaterne ønsker kun justeringer i den afledte lovgivning, da man vægter stabilitet for erhvervet højest.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. maj 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 11. maj 2015, jf. samlenotat oversendt den 30. april 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. marts 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015, jf. samlenotat oversendt den 26. februar 2015.

Notatener er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

2. Internationale handelsaftaler og –forhandlinger på landbrugsområdet KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2015. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015 vil orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og –forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet.

Baggrund

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015 vil orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og –forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. november

| 2015 med henblik på orientering og udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stilling tagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Igangværende frihandelsforhandlinger

Der er blevet afviklet elleve forhandlingsrunder mellem EU og USA siden lancering af frihandelsforhandlingerne i marginen af G8-topmødet i Nordirland i juni 2013. Den seneste runde fandt sted den 19.-23. oktober 2015 i USA, hvor der blandt andet blev drøftet SPS, landbrug samt udvekslet tolbud på toldsatser. Forhandlingernes mere tekniske fase er nu ved at være overstået, og de mere substantielle politiske forhandlinger skal i gang med henblik på forhåbentligt at kunne nå til enighed om en aftale i 2016. En vigtig opgave har hidtil været at sætte rammerne for forhandlingerne og opbygge en god forståelse for de respektive systemer og lovgivningsprocesser. Der har dog samtidig været for handlinger om enkelte udkast til kapitler i en endelig frihandelsaftale, ligesom der også har været udvekslet tilbud på toldsatser.

Forhandlingerne mellem EU og Japan startede i april 2013, og der har foreløbig været gennemført 12 forhandlingsrunder. Næste runde forventes afviklet i oktober 2015. Danmark er et af de få EU-lande, som kontinuerligt opretholder et handelsover skud over for Japan, og for hvem en ambitiøs frihandelsaftale har et entydigt positivt økonomisk perspektiv. Navnlig landbrugs- og fødevarerhvervet samt lægemiddelindustrien har meget stærke interesser i en åbning af det japanske marked. Forhandlingerne befinder sig endnu på et relativt tidligt stadie. Der har været udvekslet indledende tekstforslag og tilbud på enkelte områder.

Den 5. oktober 2015 opnåede USA, Japan og 10 andre lande i Stillehavsregionen/Asien (Canada, Australien, Japan, Malaysia, Mexico, Peru, Vietnam, Chile, Brunei, Singapore og New Zealand) enighed om en handelsaftale Trans-Pacific Partnership (TPP). Aftalen dækker ca. 40 % af den samlede globale økonomi og omfatter et marked med 800 mio. indbyggere. Den er den største af sin art i to årtier og indeholder 30 kapitler med reduktioner af handelsbarrierer på en række områder – herunder landbrug. For det danske landbrugs-erhverv er det særlig åbningerne af de japansk marked for svinekød fra parterne i TPP'en, der vil få stor betydning. Her gives efter sigende betydelige indrømmelser, hvilket vil give operatører fra blandt andet USA og Canada fordele i forhold til blandt andet operatører fra EU. Det skal dog understreges, at det endelige indhold af aftalen endnu er ukendt, og at det under alle omstændigheder vil tage noget tid inden den træder i kraft.

For så vidt angår Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay, Uruguay) har der gennem længere tid været stilstand i forhold til forhandlingerne, blandt andet vedrørende udveksling af nye og mere omfattende tolbud. Aftalen kan potentielt blive omfattende og dække emner som tjenesteydelser, investeringer, offentlige indkøb og bæredygtig udvikling. Den vil også sigte mod at sikre en passende beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og geografiske betegnelser. Spørgsmålet om liberalisering af handelen med landbrugsvarer har vist sig at være et helt centralt element i forhandlingerne.

I forhold til Indien har EU signalleret fuldt engagement med henblik på at få afsluttet frihandelsforhandlingerne, der reelt har været sat i bero, siden der i 2012 opstod uoverensstemmelser om aftalens ambitionsniveau for så vidt angår visse af aftalens hovedemner. På indisk side vedtog regeringen i april en ny handelspolitisk strategi, hvor EU fremhæves som Indiens vigtigste samhandelspartner. Der har i løbet af sommeren været tiltag til at genoptage forhandlingerne, men foreløbig blev et indledende møde i august 2015 aflyst fra indisk side af.

Endvidere har Kommissionen haft forberedende drøftelser med Filippinerne med henblik på eventuelt at indlede forhandlinger om en frihandelsaftale. Filippinerne er blandt de største aftagere af landbrugsprodukter fra EU, så en frihandelsaftale vil potentielt være til fordel for EU's landbrugssektor.

Færdigforhandlede frihandelsaftaler

Den første frihandelsaftale i den nye generation af EU's frihandelsaftaler blev indgået med Sydkorea. Aftalen trådte i kraft i juli 2011 og er desuden EU's første handelsaftale med et asiatisk land. Aftalen er den mest ambitiøse, EU nogensinde har forhandlet sig frem til. Den indebærer en afvikling af næsten alle importafgifter efter en overgangsperiode og skaber væsentlige nye muligheder for blandt andet markedsadgang for tjenesteydelser og investeringer.

Der blev den 18. oktober 2013 indgået en politisk aftale om hovedelementerne i en frihandelsaftale mellem EU og Canada. Den politiske aftale indebærer en omfattende afvikling af toldsatser i såvel EU som Canada. På EU's side er der tale om en afvikling af 99,2 % af alle toldlinjer ved en aftales fulde indfasning. Den tilsvarende toldafvikling på canadisk side omfatter 98,8 % af alle toldlinjer. Den politiske aftale medfører øget markedsadgang for canadisk okse- og svinekød i EU, mens EU omvendt opnår en bedre markedsadgang i Canada for blandt andet mejeriprodukter. Relateret til dette accepterer Canada fremadrettet at yde beskyttelse af et bredt udsnit af EU's prioriterede geografiske indikationer på fødevarerområdet. Der er efterfølgende opnået enighed mellem EU og Canada om reciprocitet i håndteringen af henholdsvis EU's ostekvoter på det canadiske marked og Canadas kødkvoter på det europæiske marked, således at begge kvoter administreres efter et licensbaseret system. Det forventes, at aftalen vil kunne træde i kraft i 2. halvår af 2016.

En regional frihandelsaftale mellem EU og ASEAN¹-landene blev igangsat i 2007, men mangel på fremskridt gjorde, at aftalen blev sat på "stand-by" og afløst af bilaterale forhandlinger med de enkelte ASEAN-lande. Ambitionen er, at de bilaterale frihandelsaftaler på sigt kan udgøre byggesten til en egentlig EU-ASEAN frihandelsaftale. EU og Singapore afsluttede i december 2012 de politiske forhandlinger om en frihandelsaftale, der pt. undergår juridisk review. Der er desuden iværksat yderligere forhandlinger om et kapitel om investeringsbeskyttelse. Aftalen er banebrydende for grøn teknologi, idet den forenkler reglerne for handel og investeringer i grøn teknologi og fremmer grønne udbud. Der er tale om den første aftale med et land i ASEAN-gruppen, hvor EU også forhandler om frihandelsaftaler med Malaysia, Vietnam og Thailand. EU og Vietnam er nået til enighed om rammerne for en omfattende frihandels- og investeringsaftale i juli 2015. Aftalen fjerner blandt andet tolden på stort set alle varer, herunder landbrugsvarer. Samtidig åbnes det vietnamesiske marked for europæiske serviceudbydere på en række områder. Aftalen skal sikre ens spilleregler for europæiske og vietnamesiske virksomheder, sikring af intellektuel ejendomsret, fremme og beskyttelse af investeringer samt etablering af

¹ Brunei, Cambodja, Indonesien, Laos, Malaysia, Myanmar/Burma, Filippinerne, Singapore, Thailand og Vietnam.

en tvistbilæggelsesmekanisme. Endelig indeholder aftalen bestemmelser, der skal sikre for-
svarlige sociale og miljømæssige standarder. Aftalen ventes endelig underskrevet inden årets
udgang.

I 2013 undertegnede EU en ambitiøs og omfattende frihandelsaftale med Peru og Colombia.
Aftalen medfører først og fremmest en eliminering af langt de fleste toldtariffer, samt forplig-
telser vedrørende reduktion af tekniske barrierer og beskyttelse af intellektuelle ejendomsret-
tigheder mv. Aftalen er åben for deltagelse af andre Andin-lande². Ecuador har i juli 2014 til-
sluttet sig aftalen.

EU afsluttede i december 2011 endvidere forhandlingerne om frihandelsaftaler med Ukraine.
Den midlertidige anvendelse af aftalen er udskudt til 31. december 2015, og indtil da forventes
de ensidige afskaffelser og nedsættelser af told på ukrainske varer, som følger af Det Europæi-
ske Råds hjælpepakke til Ukraine vedtaget den 6. marts 2014, at være i kraft.

EU forhandlede i juli 2013 frihandelsaftaler på plads med Moldova, Armenien og Georgien. Ar-
meniens præsident meldte dog efterfølgende ud, at landet vil tilslutte sig den eurasiske told-
union (anført af Rusland), hvilket fra EU's side betragtes som uforeneligt med en frihandelsaf-
tale mellem EU og Armenien. Aftalerne med Moldova og Georgien blev paraferet på topmødet i
det østlige partnerskab i november 2013, endelig undertegnet den 27. juni 2014 og er i mid-
lertidig anvendelse siden 1. september 2014.

Endvidere forhandles om økonomiske partnerskabsaftaler (EPA'er), som også har et udvik-
lingsmæssigt sigte, med forskellige grupperinger af AVS-lande (udviklingslande i Afrika, Vest-
indien og Stillehavet). Her har EU indgået aftaler med henholdsvis en række vestafrikanske
lande, herunder Nigeria, og SADC (South African Development Community), herunder Sydafri-
ka. Der er endvidere opnået politisk enighed om en aftale med EAC (East African Community –
Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania og Uganda).

WTO-forhandlingerne

Efter nedbruddet i forhandlingerne i efteråret 2014, grundet Indiens blokering af den formelle
godkendelse af handelsletelsesaftalen (TFA) inden den på WTO-ministtermødet på Bali i de-
cember 2013 fastsatte tidsfrist den 31. juli 2014, blev WTO-forhandlingerne genoptaget.

Et af delmålene i denne sammenhæng var fastlæggelse af et arbejdsprogram for forhandlin-
gerne af de resterende elementer i Bali-pakken – herunder landbrug. Målet var at arbejdspro-
grammet skulle være fastlagt inden juli 2015 med henblik på at afslutte forhandlingerne på
WTO ministerkonferencen i Nairobi i december 2015. I juli 2015 stod det klart at det ikke var
muligt, at nå dette mål.

Pt. lader det til, at der kun kan skabes enighed om en mindre pakke, der formentlig blandt
andet vil bestå af eksportkonkurrence på landbrugsområdet. Herudover vil der muligvis også
kunne indgås om aftaler på transparens og udviklingsspørgsmål.
Det skal understreges, at det endnu er usikkert om, der overhovedet kan opnås enighed om
selv en minipakke.

² Peru, Colombia, Ecuador og Bolivia.

Finansieringsmekanisme og tillægsprotokol om fisk og fiskevarer med Norge og Island

Der har været forhandlinger om en ny EØS-finansieringsmekanisme, der kan betegnes som de tre EØS-EFTA-landes (Island, Norge og Liechtenstein) betaling for at få adgang til det indre marked. Parallelt med, men i princippet uafhængigt af forhandlingerne om finansieringsmekanismen, har der været forhandlet med henholdsvis Norge og Island om tillægsprotokoller vedrørende markedsadgang for fisk og fiskevarer. De gældende protokoller udløb den 30. april 2014. I juli 2015 er der opnået en foreløbig aftale mellem EØS-EFTA-landene om EØS finansieringsmekanismen for 2014-2021 samt tillægsprotokollerne. Nu skal aftalerne gennemgås, accepteres af EØS-EFTA landene og EU og senere godkendes på et rådsmøde.

Øget liberalisering af handlen med landbrugsvarer (artikel 19-forhandlinger)

Kommissionen har påbegyndt forhandlinger med Norge om en øget liberalisering af landbrugsområdet under artikel 19 i EØS-aftalen. Fra dansk side er der blevet arbejdet aktivt på at sikre varetægelse af danske interesser i forhandlingerne, herunder særligt en tilbage-trækning af den tidligere norske regerings toldforhøjelser på ost, kød og hortensia.

Kommissionens første møde med Norge om artikel 19-forhandlingerne fandt sted den 3. februar 2015, og der er senest afholdt møde i september 2015.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende frihandelsaftaler.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet. Det vurderes, at åbningen af nye markeder og indgåelsen af nye handelsaftaler generelt vil have positive erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske effekter.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug) og § 5-udvalget (fiskeri).

Landbrug & Fødevarer støtter generelt EU's offensive handelspolitik, hvor der er fokus på indgåelse af frihandelsaftaler med strategisk vigtige markeder. Fokus på eksport er – ifølge Landbrug & Fødevarer – afgørende for at sikre vækst og beskæftigelse i Danmark og i Europa.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at den konstruktive dialog med USA inden for rammerne af TTIP-forhandlingerne fortsættes. Dialogen må ske på grundlag af videnskabelige standarder og en forståelse for de forskellige reguleringstilgange i henholdsvis EU og USA.

Landbrug & Fødevarer ser fortsat et stort potentiale i en ambitiøs frihandelsaftale mellem EU og Japan. Potentialet knytter sig ikke mindst til en bedre markedsadgang for svinekød. Det er ifølge Landbrug & Fødevarer centralt, at EU's markedsadgang for svinekød ikke bliver ringere end den markedsadgang, USA måtte forhandle igennem med Japan som del af TPP-forhandlingerne.

Landbrug & Fødevarer ser det desuden som en meget vigtig fællesopgave, at der bliver skabt markedsadgang til lande i Sydamerika, herunder de lande som EU har indgået frihandelsaftaler

med (Chile, Peru, Columbia og de centralamerikanske lande). Landbrug & Fødevarer finder det stærkt utilfredsstillende, at Brasilien i realiteten ikke viser nogen form for reel handlingsvilje, når det handler om at få adgang til det brasilianske marked. Brasilien har en markant eksport til EU af fjerkræ- og oksekød, ca. 450.000 tons fjerkrækød og 150.000 tons oksekød årligt, hvorimod EU ikke har nogen adgang af nævneværdig karakter til Brasilien. Endelig fremhæver Landbrug & Fødevarer, at enhver fremgang i EU's forhandlinger med MERCOSUR, bør betinges af reel fremgang i EU's adgang til det brasilianske marked.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at den konstruktive dialog med USA inden for rammerne af TTIP-forhandlingerne fortsættes. Dialogen må ske på grundlag af videnskabelige standarder af de forskellige reguleringstilgange i henholdsvis EU og USA. Herunder påpeges fra dansk fjerkræsektors side, at der i forhandlingerne bør tages særligt hensyn til EU's forsigtighedsprincip og følsomme sektorer, hvor EU allerede har givet væsentlige importindrømmelser i WTO eller som er særligt økonomisk konkurrenceudsatte på grund af forskellige lovbestemte produktionsmetoder. Landbrug & Fødevarer ser fortsat et stort potentiale i en ambitiøs frihandelsaftale mellem EU og Japan. Potentialet knytter sig ikke mindst til en bedre markedsadgang for svinekød og fjerkræ. Det er ifølge Landbrug & Fødevarer centralt, at EU's markedsadgang ikke bliver ringere end den markedsadgang, USA måtte forhandle igennem med Japan som del af TPP-forhandlingerne. Generelt bør enhver frihandelsaftale indgået af EU med tredjelande være omfattet af en "single pocket"-tilgang i WTO-regi, der sikrer, at EU's handelsindrømmelser i form af nye eller større importtarifkvoter indgår med fuld effekt i fremtidige WTO-forhandlinger om yderligere liberalisering af den globale handel. Ydermere finder Landbrug & Fødevarer det vigtigt at arbejdet med frihandelsforhandlinger i Sydøstasien, både i forhold til ASEAN-blokken som helhed og de bilaterale bevægelser mod forhandlinger med Indonesien og Filippinerne, prioriteres, da der her findes et stort yderligere potentiale for blandt andet dansk mejeriekseport. Slutteligt finder Landbrug & Fødevarer, at den kommende genforhandling af EU-Mexico frihandelsaftalen er en vigtig mulighed for blandt andet dansk mejerierhverv for at sikre bedre markedsadgang til højprioritetsmarked.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at den nyligt indgåede TPP-aftale mellem USA, Japan, Canada, Australien, Malaysia, Mexico, Peru, Vietnam, Brunei, Chile, Singapore og New Zealand lægger pres på EU for at indgå flere bilaterale handelsaftaler. Særlig vigtig er handelsaftalen med Japan. Det ser ud til, at USA har fået en rigtig god aftale om markedsadgang til Japan. Det er helt essentielt, at EU som minimum får samme markedsadgang som USA på kødområdet, da vi ellers står til at miste store markedsandele.

DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation henstiller til, at dyrevelfærd indføres som et kardinalpunkt i samtlige internationale handelsaftaler således, at EU (de enkelte medlemsstater) har frihed til at fravælge import af animalske produkter, der ikke mindst lever op til EU's egne regler for dyrevelfærd. DOSO mener, at internationale handelsaftaler skal modvirke handel med og i særdeleshed transport af levende dyr til fordel for handel med kroppe og forarbejdede produkter.

Regeringens generelle holdning

Fra dansk side vil man tage Kommissionens orientering til efterretning, idet omfattende og ambitiøse frihandelsaftaler generelt er i Danmarks interesse som et vigtigt skridt på vejen til at opnå adgang til en række store markeder med deraf følgende forøgede eksportmuligheder og vækst i Danmark.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der blev oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 22.- 23. oktober 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. marts 2015 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13.-14. oktober 2014, jf. samlenotat oversendt den 2. oktober 2014.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

3. **Markedssituationen for landbrugsvarer KOM-dokument foreligger ikke**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2015. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Rusland meddelte den 24. juni 2015, at importforbuddet mod visse landbrugsvarer fra blandt andet EU forlænges i ét år indtil august 2016. Det indebærer, at det forsat ikke er muligt at eksportere navnlig mejeriprodukter, svinekød samt frugt og grøntsager til Rusland.

Markedssituationen har i flere sektorer været vanskelig gennem længere tid. På den baggrund iværksatte Kommissionen i oktober 2015 en hjælpepakke på 500 millioner €.

Formandskabet forventes som opfølgning at sætte den generelle markedssituation for landbrugsprodukter – navnlig mejeri og animalske produkter – på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015 vil orientere om status for den generelle markedssituation for landbrugsvarer.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015 med henblik på orientering og udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der er ikke tale om stillingtagen til konkrete forslag, hvorfor nærhedsprincippet ikke er relevant.

Formål og indhold

Generelt er markederne for landbrugsvarer i EU påvirket negativt af det russiske importforbud fra august 2014 mod visse landbrugsvarer. Den 24. juni 2015 meddelte har Rusland, at man

forlænger sanktioner med et år - dog med enkelte tekniske justeringer, idet også laktosefri mejeriprodukter omfattes.

Rusland var i 2013 det næststørste marked for EU's landbrugseksport og aftog for 11,8 milliarder € landbrugsprodukter og fødevarer fra EU (ca. 10 % af den samlede EU eksport af disse varer). De EU-produkter, der er omfattet af importforbuddet, udgjorde 43 % af EU's landbrugseksport til Rusland eller en værdi på ca. 5 milliarder €, og det er særligt mælk- og mejeriprodukter, svinekød samt frugt og grønt, der er ramt af forbuddet.

Sideløbende med det russiske importforbud ophørte mælkekvoterne i EU med virkning fra den 1. april 2015. For at sikre en blød landing uden for stor en produktionsstigning ved kvoteophør blev der i 2008 indført en gradvis udvidelse af mælkekvoterne med 1 % om året i fem år. Danmark overskred sin nationale mælkekvote for det sidste mælkekvoteår 2014/15, og de berørte danske mælkeproducenter skal betale en samlet afgift på 181 millioner kr. Den samlede afgift, som skal opkræves i de 12 medlemsstater, hvor kvoten blev overskredet, beløber sig til knap 820 millioner €. Kommissionen har fastsat regler om, at afgiften for det sidste kvoteår af mælkeproducenterne kan betales i tre lige store afdrag i henholdsvis 2015, 2016 og 2017. Denne afdragsordning er nu iværksat i Danmark og kan benyttes af afgiftspligtige danske mælkeproducenter.

Markedssituationen for mælk

Siden 1. september 2015 er der set prisstigninger på 5-10 % for smør og mælkepulver. Dette skal imidlertid ses i lyset af, at prisfaldene på råmælk, smør og skummetmælkspulver efter det russiske importforbud var betydelige.

Prisfaldet var størst frem til årsskiftet 2014/2015, hvor prisen faldt 35 % for mælkepulver og 23 % for smør i forhold til 2013. Afregningsprisen til producenterne i EU er fra starten af det russiske importstop faldet fra 40 €-cent/kg. til 29,5 €-cent/kg i september 2015. Det skal dog bemærkes, at 40 €-cent/kg. var en historisk høj pris. I Danmark har Arla over flere omgange nedsat noteringen fra ca. 0,41 €-cent/kg. i august 2014 til 0,31 €-cent/kg. i august 2015 – et fald på ca. 24 %. Pr. ultimo oktober 2015 er noteringen 0,32 €-cent/kg.

Foruden importstoppet er prisfaldene også forårsaget af et større udbud af mælk både i EU og globalt samt vigende efterspørgsel i Kina. Det er i store træk lykkedes for EU at finde anden afsætning for de mængder, der blev afsat til Rusland, men til lavere priser.

På EU-niveau er der iværksat en række krisetiltag i mejerisektoren. Der er tale om støtte til privat oplagring og mulighed for intervention i alle medlemsstater samt en særlig ordning til Estland, Letland, Litauen og Finland, da sidstnævnte fire medlemsstater er særligt ramt af det russiske importforbud. Kommissionen har forlænget ordningen for støtte til privat oplagring af smør og skummetmælkspulver til udgangen af februar 2016, og forlænget muligheden for intervention af smør og skummetmælkspulver til september 2016. Der har været en betydelig anvendelse af støtte til privat oplagring, dog ikke i Danmark, og siden juli 2015 er der for første gang i mange år fra EU's side foretaget interventionsopkøb af skummetmælkspulver i foreløbigt ni medlemsstater (Belgien, Tyskland, Irland, Letland, Polen, Letland, Litauen, Finland og Storbritannien).

Markedssituationen for frugt og grønt

Frugt- og grøntsektoren i EU har haft en betydelig eksport til Rusland, og siden det russiske importforbud har prisniveauet for både frugt og grønt generelt været svingende. I Danmark har prisniveauet for frugt og grønt ikke været voldsomt påvirket - dog undtaget solbær, hvor der er overproduktion i EU.

Kommissionen indførte ved starten af det russiske importforbud støtte til sektoren. Støtten ydes som kompensation til landmænd, der trækker deres produkter tilbage fra markedet (til gratis uddeling, nedpløjning eller til destruktion). Ordningen udløb den 30. juni 2015, hvorunder der blev anvendt ca. 150 millioner €. Kommissionen har forlænget ordningen til den 30. juni 2016, idet ferskner og nektariner også er blevet omfattet. Støtten ydes til bestemte produkter i udvalgte medlemsstater (Danmark ikke omfattet), men ikke-omfattede medlemsstater, herunder Danmark, har adgang til støtte af en mængde pr. land på højst 3.000 tons. Ordningerne er ikke anvendt i Danmark.

Markedssituationen for oksekød

Denne sektor har ikke været nævneværdigt berørt af det russiske importforbud, og der er gode priser og generelt balance mellem udbud og efterspørgsel.

Markedssituationen for svinekød

EU havde en betydelig eksport til Rusland, som ophørte i februar 2014 på grund af fund af afrikansk svinepest i flere EU-lande. Disse veterinært begrundede importrestriktioner var fortsat gældende, da det politisk begrundede importforbud af august 2014 blev indført. Importforbuddet faldt sammen med et stort udbud, hvilket skabte betydelig ubalance i markedet i slutningen af 2014. I det sidste halvår af 2014 faldt afregningspriserne på svin i Danmark således med ca. 15 %. Efter blandt andet dansk ønske indførte Kommissionen i marts 2015 støtte til privat oplagring af svinekød i 3-9 måneder. Ordningen kørte frem til udgangen af april 2015, og der blev oplagret i alt 65.000 tons, heraf ca. 15.000 tons eller ca. 24 % i Danmark, der blev største bruger af ordningen.

I løbet af første halvdel af 2015 var priserne i Danmark blevet mere stabile, men herefter er de faldet til et lavere niveau, idet noteringen er faldet fra 9,8 kr./kg i uge 25 til 9,0 kr./kg i uge 33. I uge 37 steg noteringen dog til 9,20 kr./kg og i uge 38 til 9,40 kr./kg, hvor den fortsat ligger. På EU-niveau har priserne været forholdsvis stabile i 2015 men fortsat på et lavt niveau sammenlignet med første halvår af 2014. Siden starten af september 2015 er der konstateret et prisfald på 4,5 %. Kommissionen forventer et stigende udbud i EU i resten af 2015 med deraf følgende udsigt til faldende priser. EU's eksport til tredjelande ligger mængdemæssigt for januar-juli 2015 på 4,9 % over eksporten for januar-juli 2014 – dog til lave priser.

Markedssituationen for fjerkræ

Denne sektor har ikke været nævneværdigt berørt af det russiske importforbud, og der er pæne priser og generelt balance mellem udbud og efterspørgsel.

Støtte til salgsfremme

Med henblik på at opnå adgang og at afsætte landbrugsprodukter på alternative markeder, har Kommissionen øget indsatsen i forhold til at afhjælpe eventuelle handelshindringer, ligesom

Kommissionen samlet vil øge budgettet til salgsfremme med 30 millioner € i 2015, 2016 og eventuelt følgende år.

Kommissionens hjælpepakke til europæiske landmænd

På et ekstraordinært rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 7. september 2015 fremlagde Kommissionen en hjælpepakke på 500 millioner € til europæiske landmænd, hvoraf de 420 millioner € afsættes til målrettet støtte, som fordeles via nationale kuverter, mens de resterende 80 millioner € afsættes til markedsforanstaltninger. Kommissionen tilkendegav endvidere, at den ville indlede forhandlinger med Rusland om at lette de veterinære restriktioner i forhold til biprodukter, spæk og fedt fra svin. Kommissionen vil endvidere nedsætte en High Level Gruppe om fødevareforsyningskæden med henblik på at styrke primærproducenternes markedsposition.

Pr. oktober 2015 er hovedelementer i pakken iværksat:

- Der anvendes 420 millioner € (ca. 3,1 milliarder kr.) til fordeling mellem medlemsstaterne i såkaldt nationale konvolutter, hvoraf Danmark modtager 11,1 millioner € (ca. 83 millioner kr.). Fordelingen er baseret på mælkekvoterne frem til april 2015 (vægter 80 % i fordelingen) sammenholdt med prisfald, tørke og eksport til Rusland (de 3 sidste nævnte elementer vægter 20 %). De nationale konvolutter kan af medlemsstaterne anvendes ud fra objektive kriterier til at støtte landmænd inden for mælke-, okse-, svine- samt fåre- og gedekødssektoren, for at afbøde de økonomiske konsekvenser af markedsforstyrrelserne. Medlemsstaterne kan yde op til 100 % nationale midler oveni. Medlemsstaterne skal udbetale støtten senest den 30. juni 2016.
- Støtte til længerevarende, privat oplagring i 12 måneder af skummetmælkspulver. Der er tale om et supplement til den eksisterende ordning for støtte til privat oplagring af skummetmælkspulver. Hensigten med ordningen er at sikre, at der tages flere produkter ud af markedet med henblik på, at markedet får mulighed for at stabilisere sig.
- Støtte til privat oplagring af ost. Der kan ydes støtte til oplagring af 100.000 tons ost. En mængde, som fordeles mellem medlemsstaterne på grundlag af deres osteproduktion, hvoraf Danmarks tildeling er på 3.334 tons.
- EU's salgsfremmeordning forhøjes med 30 millioner €, således at der samlet vil være 111 millioner € til rådighed i 2017. For 2016 afsættes 30 millioner € til mælk og svinekød, hvoraf hovedparten (ca. 70 %) af støtten skal målrettes eksportmarkederne.
- Det bliver muligt for medlemsstaterne at udbetale større forskud af direkte betalinger (fra 50 % til 70 %) og af arealbaseret landdistriktsstøtte (fra 75 % til 85 %) Forudbetaling af den direkte støtte kan finde sted, blot de administrative kontroller er afsluttet, således at de fysiske kontroller ikke – som normalt krævet – skal være afsluttet.

Derudover er der afsat midler til at indføre støtte til privat oplagring af svinekød sidst på året. Det senere tidspunkt er for at hindre, at kødet skal udlagres i den periode, hvor priserne traditionelt er lavest. Støttesatsen forventes at blive 20 % højere, end da instrumentet senest blev anvendt i foråret 2015, ligesom spæk og eventuelt andre produkter også vil blive omfattet.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen. Europa-Parlamentet har den 7. juli 2015 vedtaget betænkning om udsigterne for EU's mejerisektor, herunder virkningen af mælkepakken (Nicholson-rapporten). Det påpeges blandt andet, at de værktøjer, der allerede er til rådighed i mælkesektoren, kan anvendes mere målrettet. Videre fremhæves det, at det eksiste-

rende sikkerhedsnet ikke er tilstrækkeligt og ikke effektivt kan håndtere kommende udfordringer i mælkesektoren. Her nævnes blandt andet behovet for udbudsregulering. Udvalget finder videre medlemsstaternes implementering af mælkepakken skuffende og ønsker at styrke pakken yderligere, herunder med henblik på at styrke kontraktrelationer og fremme anerkendelsen af producentorganisationer.

Rapporten har også fokus på, at Kommissionen skal være mere involveret i at åbne nye markeder og fjerne handelsbarrierer. Europa Parlamentet ønsker ligeledes at hæve interventionsprisen på smør og skummetmælkspulver.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke konsekvenser for EU-budgettet, ligesom den ikke har erhvervsøkonomiske, statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

Kommissionens iværksættelse af markedstiltag og gennemførelsen af hjælpepakken vil få konsekvenser for EU's budget. Kommissionen har anført, at finansieringen af de 500 millioner € vil ske under landbrugsbudgettet for 2016 blandt andet via højere indtægter end forventet fra underkendelser og superafgiften på mælk. Det fremgår af Kommissionens ændringsbrev til budgetforslaget for 2016.

Iværksættelsen af markedstiltag og gennemførelsen af Kommissionens hjælpepakke forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker om svinekød, at der ikke er sket noget i positiv retning på prisen henover sommeren. Landbrug & Fødevarer ser meget gerne, at Kommissionen får mandat til at forhandle tekniske løsninger med Rusland på varer der ikke er omfattet af de russiske sanktioner (fedt, spæk og biprodukter). Såfremt der ikke i EU kan opnås enighed herom, foreslår Landbrug & Fødevarer, at der etableres en EU-finansieret opkøbsordning for svinefedt og spæk med henblik på efterfølgende anvendelse til energiformål.

Om mælkeprisen anfører Landbrug & Fødevarer, at den forsat er under hårdt pres, og Arla har været tvunget til at nedsætte sin mælkepris over flere omgange. Den er således nu på den meget lave 212,8 ører/kg (efterbetaling ikke indregnet). Landbrug & Fødevarer forventer ikke en bedring i markedet i den nærmeste tid, omend visse signaler kunne indikere, at vi i de kommende måneder vil se en stabilisering på nuværende lave niveau. Ifølge Rabobank vil mejerimarkedet først se bedring i løbet af 2016.

Landbrug & Fødevarer ønsker endnu engang at understrege, at man er imod udbudsregulering i mejerisektoren. I forhold til markedsforvaltningen vurderer Landbrug & Fødevarer, at referencepriserne for interventionsordningerne for smør og skummetmælkspulver ikke afspejler den udvikling, der har været på mejerimarkedet i de senere år.

I forhold til anvendelsen af superafgiften mener Landbrug & Fødevarer, at denne burde eftergives for seneste kvoteår, hvormed man ville fjerne en finansiell byrde fra de mest effektive mælkebedrifter, der har skullet betale ind til ordningen. Skulle dette ikke være muligt, er det

vigtigt at sikre, at superafgiften bliver i mælkesektoren, hvor den med fordel kan benyttes til at hæve interventionsprisen, hvilket tidligere har vist sig at være et effektivt instrument i markedsforvaltningen og forholdsvis billigt for Kommissionen, der tidligere har haft held med at sælge interventionsprodukter til en merpris, når markedet har bedret sig. Alternativt foreslår Landbrug & Fødevarer, at afgiften bliver benyttet til markedsrelevante initiativer, herunder blandt andet sikring af bedre markedsadgang, promotion i tredjelande eller, som sidste alternativ, direkte støtte.

I forhold til oksekød bemærker Landbrug & Fødevarer, at der fortsat er rimelige priser og ingen generel ubalance imellem udbud og efterspørgsel.

Med frugt og grønt finder Landbrug & Fødevarer, at det generelt går fornuftigt, og der sælges til de aftalte priser, som er lave men acceptable. Der kan komme mindre problemer senere afledt af den russiske embargo, så sektoren regner med, at Miljø- og Fødevareministeren holder de 3.000 tons til krisestyring åbne for Danmarks vedkommende. Solbærsektoren er dog i dyb krise. Der er en overproduktion i EU, og der bliver igen reduceret kraftigt i det danske areal. Det er meget svært at gøre noget ved problemet, og saftfabrikkerne betaler kun markedsprisen, selv om det betyder, at den danske produktion ender med at blive meget lille.

Med blomster og planter ser der ud til at være for stort udbud og både Holland og Danmark lider under et presset marked. Indekstallet i Danmark ligger på omkring 96. Samtidigt er eksporten til Rusland også reduceret kraftigt på grund af den store usikkerhed, der er omkring Rusland. Problemerne med snitblomst til Rusland begynder nu at kunne mærkes i Holland, men har ikke den store betydning i Danmark.

I forhold til Nicholsons egen initiativ rapport, ønsker Landbrug & Fødevarer endnu engang at understrege, at man er imod de dele af Europa Parlamentet som advokerer for udbudsregulering i mejerisektoren. I forhold til markedsforvaltningen henviser Landbrug & Fødevarer til tidligere høringssvar for så vidt angår interventionsprisen (at referenceprisen for interventionsordningen ikke vurderes at afspejle den udvikling, der har været på mejerimarkedet i de senere år).

Landbrug & Fødevarer anfører, at mælkeprisen forsat er under hårdt pres, og Arla har været tvunget til at nedsætte sin mælkepris over flere omgange. Den er således nu på den meget lave 212,8 ører/kg (efterbetaling ikke indregnet). Der har i de seneste uger været små tegn på bedring for den globale mælkepris. Arla har netop annonceret en lille stigning i mælkeprisen på 0,5 eurocent/kg mælk (cirka 4 ører/kg) fra oktober 2015. Markedet er dog forsat meget skrøbeligt, blandt andet grundet et forsat stort globalt udbud. Ifølge Rabobank vil mejerimarkedet først se bedring i løbet af 2016. _Det er ikke Landbrug & Fødevarers forventning, at dansk mejeribrug vil anvende de forsatte og supplerende ordninger for privat oplagring. Hvis ordningerne anvendes i andre medlemslande kan det dog være en bidragende faktor til – i en periode – at mindske det store udbud i markedet. I forhold til Nicholsons egen initiativ rapport, ønsker Landbrug & Fødevarer endnu engang at understrege, at man er imod de dele af Europa Parlamentet, som advokerer for udbudsregulering i mejerisektoren. I forhold til markedsforvaltningen henviser Landbrug & Fødevarer til tidligere høringssvar for så vidt angår interventionsprisen.

Landbrug & Fødevarer støtter, at der i forhold til markedssituationen for svinekød indføres en ny periode med privat oplagring, der indeholder spæk/fedt og biprodukter. Landbrug & Fødevarer ser meget gerne, at ordningen træder i kraft i begyndelsen af januar 2016, da Landbrug og Fødevarer forventer bedre priser i løbet af foråret/sommeren 2016 som følge af stigende produktion i EU.

Angående markedssituationen for frugt og grønt finder Landbrug & Fødevarer, at det stadig går fornuftigt, og at der sælges til de aftalte priser, som er lave men acceptable. Der kan komme mindre problemer senere afledt af den russiske embargo, men sektoren vurderer alligevel, at der ikke er behov for at anvende de 3.000 tons til krisestyring i Danmark. Dette er meddelt til NaturErhvervstyrelsen fra Dansk Gartneri.

Angående markedssituationen for mejerisektoren bemærker Landbrug & Fødevarer, at mælkeprisen forsat er under pres, og at verdensmarkedet er skrøbeligt. Ifølge Landbrug & Fødevarer har Arla været tvunget til at nedsætte sin mælkepris over flere omgange de seneste 12-18 måneder. Der har i de seneste uger været små, men inkonsekvente, tegn på bedring for den globale mælkepris. Arlas mælkepris ligger i november på det lave niveau 217,5 ører (efterbetaling ikke indregnet). Dette er en lille stigning på 0,5 eurocent/kg mælk (cirka 4 ører/kg) fra september 2015. Ifølge Rabobank vil mejerimarkedet først se bedring i løbet af 2016.

Som et led i EU's krisepakke er det endvidere besluttet at fordele 420 mio. € til EU's medlemsstater til fordeling blandt de berørte landmænd. Den danske andel er på knap 83 mio. kr., og Landbrug & Fødevarer har i et brev af den 30. september 2015 anbefalet, at hovedparten af midlerne fordeles til aktive mælkeproducenter på baggrund af deres faktiske leverede mængder mælk. Derudover foreslår Landbrug & Fødevarer, at alle animalske producenter tilgodeses gennem et bortfald af gebyret for dyrevelfærdskontrol i 2016. Det er i den forbindelse vigtigt at lægge vægt på, at pengene fordeles til landmændene så hurtigt som muligt.

DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation (DOSO) mener, at Kommissionens hjælpepakke (hjælpepakker) til europæiske landmænd skal indeholde skærpede krav til dyrevelfærd, til bæredygtighed og til kontrol hermed.

Regeringens generelle holdning

Regeringen anerkender den vanskelige markedssituation i særligt mælkesektoren og svinekødssektoren, og regeringen lægger vægt på, at der er tale om en europæisk udfordring, og at der skal findes løsninger i form af fælles europæiske tiltag, og har i den sammenhæng støttet Kommissionens hjælpepakke, som særligt har fokus på mejeri- og svinekødssektorerne.

Regeringen er imod at indføre redskaber, der vil modvirke en markedsbaseret udvikling af mælkeproduktionen efter kvoternes ophør. Det er vigtigt at undgå, at der efter afskaffelsen af mælkekvoterne genindføres en form for kvotesystem.

Regeringen opfordrer Kommissionen til fortsat at arbejde for at åbne nye markeder og til at finde løsninger på tekniske handelshindringer, herunder i svinekødssektoren.

Generelle forventninger til andre lande holdninger

De fleste medlemsstater har udtrykt tilfredshed med Kommissionens hjælpepakke, idet enkelte medlemsstater er utilfredse med størrelsen på deres nationale kuverter. Mange medlemsstater

er tilfredse med at kunne supplere deres kuverter med nationale midler. Der er fortsat medlemsstater, der efterlyser nye kriseinstrumenter og styring af produktionen i mælkesektoren, og der kan fortsat være få medlemsstater, som ønsker højere interventionspriser for mejeriprodukter.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. oktober 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 22.-23. oktober 2015, jf. samlenotat oversendt den 1. oktober 2015.

Der er oversendt orienterende notat til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2015 om Kommissionens hjælpepakke til de europæiske landmænd.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. september 2015 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. august 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg ved skriftlig forelæggelse den 9. juli 2015 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. juli 2015.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.